

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки, внесений народним депутатом України Бондаренком О.В. та іншими народними депутатами України (реєстр. № 11345)

За дорученням Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. від 17.06.2024 Комітет з питань екологічної політики та природокористування на своєму засіданні 10.07.2024 (Протокол № 210) розглянув проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки (реєстр. № 11345 від 17.06.2024), внесений народним депутатом України Бондаренком О.В. та іншими народними депутатами України.

Як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту, його розроблено з метою є удосконалення законодавства, що діє у сфері цивільного захисту, підвищення ефективності реалізації державної політики у сфері цивільного захисту у мирний час та в особливий період.

Проект Закону передбачає:

визначення національного координатора участі України в Механізмі цивільного захисту Європейського Союзу, а також порядку надання допомоги в його рамках;

визначення повноважень органів місцевого самоврядування щодо створення центрів безпеки;

надання Уряду повноважень із унормування функціонування загальнодержавної автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій;

деталізація норм законодавства щодо створення фонду захисних споруд цивільного захисту;

цифровізація процесу атестації аварійно-рятувальних служб та рятувальників;

створення електронного реєстру пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення місцевої та добровільної пожежної охорони;

уточнення переліку заходів реагування, що підлягають застосуванню у разі допущення суб'єктами господарювання порушень встановлених вимог у сфері пожежної та техногенної безпеки;

уточнення порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації органів управління та сил цивільного захисту;

усунення неузгодженостей різних норм Кодексу, а також приведення його у відповідність до інших Законів України, які набули чинності.

Для вирішення цих завдань законопроектом передбачається внесення змін до Кодексу цивільного захисту України, Водного кодексу України в частині визначення повноважень органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо управління ризиками затоплення, а також до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про правовий режим воєнного стану», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про житлово-комунальні послуги» в частині обов'язкового врахування інженерно-технічних заходів цивільного захисту, вимог пожежної та техногенної безпеки у містобудівній документації, а також належного утримання та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту.

Також передбачається внесення змін до законів України «Про об'єкти підвищеної небезпеки», «Про страховий фонд документації України» в частині уточнення окремих термінів та порядку ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки, а також виключення застарілого поняття «техногенно та екологічно небезпечних об'єктів».

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України, проаналізувавши законопроект, висловило до нього ряд зауважень. Серед них слід відмітити наступні.

У проєкті пропонується доповнити Кодекс цивільного захисту України (далі – КЦЗУ) новою ст. 27-1 «Центри безпеки». Зокрема, передбачається, що для забезпечення доступності для населення публічних послуг у сфері безпеки, комплексного вирішення питань безпеки, запобігання та реагування на надзвичайні ситуації, інші небезпечні події, а також ліквідації їх наслідків, підвищення рівня безпеки життєдіяльності населення органами місцевого самоврядування можуть створюватися центри безпеки (ч. 1).

Крім цього, відповідно до нового п. 44 ч. 1 ст. 2 КЦЗУ «центр безпеки – спеціалізований об'єкт інфраструктури, в якому обладнуються спеціальні

приміщення для декількох екстрених служб, які забезпечують безпеку життєдіяльності населення (пожежне депо з диспетчерським пунктом, пункт базування бригади екстреної медичної допомоги та/або поліцейська станція, тощо)». Пропонується також доповнити власні повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад повноваженням щодо «створення центрів безпеки в територіальних громадах» (новий пп. 2-1 п. «а» ч. 1 с. 36-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»), а також закріпити в новому пункті 5-1 ч. 2 ст. 19 КЦЗУ, що до повноважень органів місцевого самоврядування у сфері цивільного захисту належить «створення центрів безпеки в територіальних громадах».

Варто зазначити, що пропоновані зміни не дозволяють однозначно встановити правовий статус таких центрів безпеки, зокрема, кому саме вони належать: чи є вони самостійними комунальними підприємствами чи установами, чи структурними підрозділами зазначених суб'єктів. Зауважимо також, що запропоноване у проекті створення об'єкту інфраструктури органами місцевого самоврядування, щонайменше, потребує визначеності щодо правової основи, зокрема, порядку використання та утримання такого об'єкту. Адже вбачається, що в ньому розміщуватимуться екстрені служби різних форм власності (не лише комунальної).

Слід відмітити, що чинне законодавство України вже регламентує порядок розташування відповідних екстрених та рятувальних служб. Наприклад, відповідно до Закону України «Про екстрену медичну допомогу» встановлено, що «розрахунок необхідної кількості та планування місцезнаходження пунктів постійного і тимчасового базування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги для своєчасного надання населенню екстреної медичної допомоги» забезпечує Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (ч. 4 ст. 7), формування мережі пунктів постійного і тимчасового базування бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги належить до повноважень обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій (ч. 3 ст. 6). З поданого ж проекту випливає, що утворивши центр безпеки, орган місцевого самоврядування тим самим визначає і місце базування бригади екстреної медичної допомоги), а тому положення проекту потребують узгодження з відповідними нормами чинного законодавства.

У проекті пропонується віднести створення центрів безпеки до власних повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад (новий підп. 2-1 п. «а» ч. 1 с. 36-1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»). Натомість, аналіз положень проекту дає підстави для висновку, що йдеться про створення мережі центрів безпеки як елементів єдиної державної системи цивільного захисту, що має не лише місцеве, а й загальнодержавне значення. При цьому згідно з ч. 2 нової ст. 27-1 КЦЗУ Кабінет Міністрів України має визначити Порядок утворення центрів безпеки в територіальних громадах. У зв'язку з цим віднесення відповідних повноважень до власних, а

не делегованих повноважень органів місцевого самоврядування виглядає недостатньо обґрунтованим.

Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерство оборони України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій та Державне агентство водних ресурсів України підтримують законопроект.

Міністерство економіки України, Міністерство фінансів України та Міністерство освіти і науки надали зауваження до законопроекту.

Враховуючи вищевикладене, Комітет ухвалив висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, формування фонду захисних споруд цивільного захисту, створення класів та центрів безпеки (реєстр. № 11345 від 17.06.2024),, внесений народним депутатом України Бондаренком О.В. та іншими народними депутатами України, включити до порядку денного одинадцятої сесії та розглянути на пленарному засіданні Верховної Ради України. За результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Співдоповідачем на пленарному засіданні із зазначеного питання визначено народного депутата України Мандзія С.В.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

